

LV

LV

LV

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 9.2.2010
COM(2010)43 galīgā redakcija

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

**OTRAIS PROGRESA ZIŅOJUMS PAR DIREKTĪVAS 1999/5/EK par radioiekārtām
un telekomunikāciju termināla iekārtām un to atbilstības savstarpējo atzīšanu
DARBĪBU**

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

OTRAIS PROGRESA ZIŅOJUMS PAR DIREKTĪVAS 1999/5/EK par radioiekārtām un telekomunikāciju termināla iekārtām un to atbilstības savstarpējo atzīšanu DARBĪBU

1. IEVADS

RTTI Direktīva 1999/5/EK (turpmāk „direktīva”)¹ Eiropas Savienībā izveido sistēmu radioiekārtu un telekomunikāciju termināliekārtu laišanai tirgū, brīvai aprītei un nodošanai ekspluatācijā. Tā attiecas uz lielu daļu EUR 90 miljardus vērtu telekomunikāciju un radioiekārtu tirgu, kas cita starpā aptver mobilos telefonus, mobilo tīklu raidītājus, stacionāro telefonu tīklus un datu pārraides modemus. Ar radio sakariem nesaistīta telekomunikāciju infrastruktūra, piemēram, komutācijas sistēmas ir izslēgtas no tās darbības jomas. Direktīvu piemēro Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ), kā arī Turcijā, piemērojot ES un Turcijas muitas savienības nolīgumu. Šveice ir brīvprātīgi pielīdzinājusi savus tiesību aktus direktīvas noteikumiem.

Direktīvas aptvertās iekārtas spēcīgi ietekmē arī citi Eiropas Savienības tiesību akti, piemēram, elektronisko sakaru tiesiskais regulējums² un jo īpaši radiofrekvenču spektra lēmums³, un tā īstenošanas pasākumi pakāpeniskai radiofrekvenču spektra saskaņošanai.

Šis 2. progresa ziņojums publicēts saskaņā ar direktīvas 17. pantu, kas paredz, ka Komisija regulāri ziņo par direktīvas darbību, un cita starpā par attiecīgo standartu izstrādes gaitu, kā arī par visām problēmām, kas radušās īstenošanas laikā.

Ziņojums pamatojas uz:

- sabiedrisko apspriešanu 2007. gadā, kad 60 respondenti atbildēja uz aptuveni 120 jautājumiem par direktīvas darbību⁴,
- pastāvīgās komitejas apspriedēm (*TCAM*)⁵,
- atsauksmes no valsts tirgus uzraudzības iestādēm un citām ieinteresētajām personām.

¹ OV L 91, 7.4.1999., 10.–28. lpp.

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīva 2009/140/EK, ar ko izdara grozījumus Direktīvā 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem, Direktīvā 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu un Direktīvā 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīva 2009/136/EK, ar ko groza Direktīvu 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem, Direktīvu 2002/58/EK par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē un Regulu (EK) Nr. 2006/2004 par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbildīgas par tiesību aktu īstenošanu patērētāju tiesību aizsardzības jomā.

³ Lēmums Nr. 676/2002/EK par normatīvo bāzi radiofrekvenču spektra politikai Eiropas Kopienā (radiofrekvenču spektra lēmums).

⁴ Atbil_ u kopsavilkumu sk. http://ec.europa.eu/enterprise/rtte/index_en.htm.

⁵ Telekomunikāciju atbilstības novērtēšanas un tirgus uzraudzības komiteja.

Lai sasniegtu vēlamo efektu, šajā ziņojumā vērš uzmanību uz dažām direktīvas darbības grūtībām. Vispusīgā ietekmes novērtējumā meklēs iespējamus risinājumus saistībā ar direktīvas pārskatīšanu nākotnē, par kuru Komisijas priekšlikums paredzēts 2010. gada beigās.

2. DIREKTĪVAS DARBĪBA

2.1. Direktīvas darbības joma

“**Termināla**” juridiskais jēdziens, kas definēts 2. pantā, ir direktīvas darbības jomas būtisks elements. Atšķirību starp “termināls” un “telekomunikāciju tīkls” ES tiesību aktos ieviesa 1990. gados, lai novērstu tīkla operatoru monopolistu un lietotāju aprīkojuma saistīto ražotāju kopīgo dominējošo stāvokli. Šīs atšķirības un operatoru pienākuma publicēt to tīkla saskarpuntu tehniskās specifikācijas, kā paredz Direktīvas 4. panta 2. punkts, mērķis ir atvērt lietotāju iekārtu tirgu visiem ražotājiem un tādējādi veicināt konkurenci un inovāciju. Līdz ar tehnoloģijas un tirgus apstākļu attīstību jāpārskata šīs atšķirības nozīme konkurences veicināšanā. Turklāt saistītie konkurences jautājumi tagad ietver arī tādus satura piekļuves aspektus, kas bieži ir neatkarīgi no lietotāju termināliekārtu pakalpojumu sniedzējiem vai parakstīšanās uz telekomunikāciju pakalpojumiem.

Jāpārskata direktīvas **darbības joma**. Piemēram, radio un televīzijas uztvērēji, kas nespēj pārraidīt radiosignālus vai signālus pa kabeli, neietilpst direktīvas darbības jomā, bet tie, kas spēj pārraidīt signālus, – ietilpst.

Dažas īpašas radioiekārtu sastāvdaļas ir būtiska tādu sistēmu daļa, uz kurām attiecas arī citi ES tiesību akti par drošību un drošumu vai starptautiskie līgumi. Te īpaši jāpiemin **jūras, sauszemes un aeronautikas drošības sistēmas**. Uz minētajām iekārtām grūti attiecināt arī RTTI direktīvas procedūras un standartizācijas procesus.

2.2. Pamatprasību definīcija

Direktīvas 3. pantā ietvertas vairākas svarīgas prasības par veselības aizsardzību un drošību, elektromagnētisko saderību un izvairīšanos no kaitīgiem traucējumiem. Ieinteresētās personas kopumā uzskata, ka šīs pamatprasības direktīvā definētas atbilstoši. Tomēr jēdziens iekārtas “paredzētā izmantošana”, šķiet, rada zināmu pretrunu starp direktīvas pamatprasībām un citām sabiedrības interesēm, piemēram, sabiedrības drošību vai saziņas brīvību, kas ir ārpus tās darbības jomas.

Direktīvas 3. panta 3. punkta e) apakšpunkts, kas ļauj ES noteikt papildu prasības attiecībā uz pieeju ārkārtas situāciju dienestiem, vairākkārt ticis efektīvi piemērots attiecībā uz īpašām jūras un sauszemes drošības iekārtām.

2.3. Saskaņotie standarti, kas atbalsta direktīvu

Direktīvas pamatā ir “jaunās pieejas” princips: atbilstība saskaņotajiem standartiem rada pieņēmumu par atbilstību direktīvas pamatprasībām. Tā ir iespēja, ko parasti izmanto RTTI ražotāji. Atbilstību pamatprasībām citā veidā nodrošina reti. Pilnīgus saskaņoto standartu

apkopojumus regulāri publicē *Oficiālajā Vēstnesī*, un pašlaik jau publicēti vairāk nekā 200 standarti⁶. Tādējādi standartiem ir būtiska nozīme direktīvas piemērošanā.

Bijušas tikai nedaudzas problēmas, kad standarti neatbilda direktīvas pamatprasībām, un tāpēc Komisijai nav bieži nācies sniegt ieteikumus standartizācijas iestādēm. Piemēram, 2007. gadā vairākas 5 GHz *WiFi RLAN* sistēmas⁷ traucēja meteoroloģiskos radarus, kas darbojas tajā pašā frekvenču joslā un atbilstīgi saskaņotajam standartam. Komisija un *TCAM* iejaucās un sniedza norādījumus par saistīto standartu pārskatīšanu un, apspriežoties ar ieinteresētajām personām, vienojās par pārejas veidu, kā pielāgot *WiFi RLAN* ražojumus pirms to masveida ienākšanas tirgū. Pēc tam, kad 2003. gadā pasaules līmenī papildus meteoroloģiskajiem dienestiem 5GHz joslu piešķīra izmantošanai arī mobilajos sakaros (t.i., *WiFi RLAN* lietošanai), Eiropas standartos neņēma vērā pilna diapazona meteoroloģisko pielietojumu. Šis gadījums tādēļ uzsver, ka standartizācijā jāpiedalās visām spektra sadalījumā ieinteresētajām personām.

Daži norādījumi liecina, ka saskaņotie standarti dažkārt var būt pārāk stingri. Tirgus uzraudzības kampaņās ir atklājies, ka daļa nelicencētu mazjaudas ierīču neatbilst saskaņotajiem standartiem (sal. 2.5 daļu). Tomēr tas nav ietekmējis kaitīgo traucējumu reģistrēto līmeni.

Apspriešanās apstiprinājās, ka pastāv šķēršļi, kas traucē MVU un patērētājiem pilnībā piedalīties telekomunikāciju jomas standartizācijas procesā, kā nesēn to vispārīgāk aplūkoja divos Komisijas paziņojumos^{8,9}. Apspriešana atklāja arī to, ka jāuzlabo standartizācijas procesa pārredzamība. Turklāt radioiekārtu joma daļēji atklāj ES grūtības vadīt standartizāciju pasaulē, kā norādīts nesēnajā Komisijas Baltajā grāmatā par informācijas un komunikācijas tehnoloģiju standartizāciju¹⁰. Frekvenču joslu piešķiršanas un turpmākas izmantošanas process dažādos kontinentos ir atšķirīgs, un standarti ne vienmēr ir savstarpēji aizstājami.

Apspriešanās uzsvēra arī to, ka jāuzlabo standartizācijas darbu un saistīto procesu, kas ļauj pieņemt reglamentējošus lēmumus par spektra izmantošanu, laika saskaņošana, lai tehnisko darbu pamatā būtu stabils tiesiskais regulējums. Tas prasīs iestāžu stingrāku apņemšanos dažādos līmeņos piedalīties Eiropas Telekomunikāciju standartu institūta (*ETSI*) darbā.

Visbeidzot, apspriešanās uzsvēra vajadzību izstrādāt elastīgākus un vispārīgākus saskaņotos standartus, kuri nav tik konkrēti saistīti ar kādu tehnoloģiju vai lietojumu.

2.4. Pilnvarotās iestādes (PI)

Ja saskaņotie standarti vēl nav pieejami, vai ražotāji tos nav ievērojuši, direktīva paredz, ka pilnvarotā iestāde palīdz ražotājiem visā atbilstības novērtēšanas procesā, jo īpaši sniedzot atzinumu par ražojumu tehnisko dokumentāciju. Praksē visvairāk PI atzinumi attiecas uz ražojumiem, kam ir ievēroti saskaņotie standarti, lai nodrošinātu atbilstību direktīvas

⁶ <http://ec.europa.eu/enterprise/rte/harstand.htm>.

⁷ *Radio Local Access Networks* – bezvadu lokālie tīkli.

⁸ COM(2008)133, galīgā redakcija: Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai - Par standartizācijas ieguldījuma inovācijā palielināšanu Eiropā.

⁹ COM(2008)394, galīgā redakcija: Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai – “Vispirms domāt par mazākajiem” – Eiropas Mazās uzņēmējdarbības akts.

¹⁰ COM(2009) 324 galīgā redakcija: Baltā grāmata “IKT standartizācijas modernizēšana Eiropas Savienībā. Turpmākā virzība”.

pamatprasībām, bet par kuriem ražotāji to atbilstības novērtējuma tehniskās sarežģītības dēļ labprāt lūdz pieredzējušas un kvalificētas iestādes apstiprinājumu.

Dalībvalstis Komisijai ir norādījušas daudzas PI¹¹. PI atrodas EEZ un arī valstīs, ar kurām Eiropas Savienība ir noslēgusi savstarpējās atzišanas nolīgumus. PI brīvprātīgi apvienojas **RTTI atbilstības asociācijā**¹². Nav ziņots par īpašām problēmām attiecībā uz sadarbību starp ražotājiem un PI.

2.5. Tirgus uzraudzības iestādes (TUI), direktīvas izpildes un atbilstības nodrošināšana

Katru gadu TUI, kuras atbild par tirgus uzraudzību, ziņo Komisijai par aptuveni 50 gadījumiem, kad valsts tirgū aizliegta prasībām neatbilstoša ierīce saskaņā ar 9. pantā paredzēto drošības klauzulas procedūru.

ES līmenī TUI aktīvi sadarbojas un regulāri tiekas RTTI **administratīvās sadarbības (ADCO)** grupā. ADCO grupa koordinē kopīgas uzraudzības kampaņas, un tagad tai jāizmanto nosacījumi, ko ievieša jaunais tiesiskais regulējums (*NLF*)¹³, lai sadarbību paceltu jaunā līmenī. Iepriekšējās kampaņās jau izskanēja **bažas par dažu ražojumu grupu atbilstības līmeni**. Konkrēti **ļoti zemu atbilstības līmeni direktīvas prasībām novēroja mazjaudas radioiekārtās** un mazākā mērā arī citās jomās. Daudzi šo iekārtu importētāji un ražotāji par direktīvu nezina vai arī to apzināti ignorē. Daudzas ieinteresētās personas norādīja, ka tas nav radījis acīmredzamu risku patērētāju drošībai un telekomunikāciju tīklu integritātei, ne arī palielinājis kaitīgo traucējumu skaitu. Uzņēmumi, kuru ražojumi atbilst Direktīvai, neatbilstošos ražojumus uzskata par negodīgas konkurences cēloni.

Ražojumu ar trūkumiem izsekojamība rada bažas, jo tirgus uzraudzības iestādes bieži nevar identificēt ražotāju vai personu, kas atbild par ražojuma laišanu tirgū, jo īpaši mazākus tirgus dalībniekus. Lielās pūles atrast ražotājus vai importētājus bieži vien izmaksā dārgi un neļauj TUI efektīvāk izmantot ierobežotos resursus. Lai uzlabotu izsekojamību, apspriešanas laikā tika ieteikta **ražotāju vai to ražojumu obligāta reģistrācija tiešsaistē un/vai direktīvas pielāgošana** jaunajam tiesiskajam regulējumam (*NLF*).

Direktīva paredz **aizsardzības pasākumu** (9. pants), t.i., “aizliegumu laist tirgū”. Pastāvošā procedūra pieļauj valsts pasākumus tikai tad, ja par tiem paziņo Komisijai. Šo procedūru uzskata par pārāk garu, jo parasti to nav iespējams pabeigt pirms neatbilstošo ražojumu

---

¹¹ http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando/index.cfm?fuseaction=directive.notifiedbod&y&dir_id=22&type_dir=NO%20CPD&pro_id=99999&prc_id=99999&ann_id=99999&prc_anx=99999

¹² <http://www.rteca.com/>.

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Lēmums NR. 768/2008/EK par produktu tirdzniecības vienotu sistēmu un ar ko atceļ Padomes Lēmumu 93/465/EEK,

Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regula (EK) Nr. 765/2008, ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93,

Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regula (EK) Nr. 764/2008, ar ko nosaka procedūras, lai dažus valstu tehniskos noteikumus piemērotu citā dalībvalstī likumīgi tirgotiem produktiem, un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 3052/95/EK.

aprites cikla beigām. Radiofrekvenču spektra politikas grupa (RSPG)¹⁴ atzinumā “Frekvenču spektra izmantošanas normatīvās vides racionalizēšana” ieteica izskatīt iespēju vajadzības gadījumā attiecināt valsts drošības klauzulu uz visu ES tirgu¹⁵.

2.6. Neizmantoti un mazāk izmantoti noteikumi

Vairākkārt tikusi apsvērta iespēja (tomēr beigās no tās atteicās) piemērot 3. panta 3. punkta a) līdz d) apakšpunktu un 3. panta 3. punkta f) apakšpunktu, kas ļauj ES noteikt papildu prasības sabiedrības interesēs, piemēram, krāpšanas nepieļaušanu vai savstarpējas izmantojamības nodrošināšanu vai privātās dzīves aizsardzību.

Nav saņemti paziņojumi par terminālu atslēgšanu saskaņā ar 7. panta 4. punktu un paziņojumi par atbilstīgas iekārtas aizliegumu saskaņā ar 9. panta 5. punktu.

Kad atbilstīgi radiofrekvenču spektra lēmumam¹⁶ tehnisko īstenošanas pasākumu rezultātā saskaņo valsts radio saskarpunktus, ir pārmerīgi vērtēt to līdzvērtību saskaņā ar direktīvas 4. panta 1. punktu, ņemot vērā ierīces klasi.

Direktīvā ir astoņpadsmit administratīvo nosacījumu, un dažu lietderība tika apšaubīta. Konkrēti, ir dažāda veida ļoti nelielas iekārtas, piemēram, radiofrekvenču identifikācijas (RFID) marķējums vai kohleārie implantanti, kas raida tādus radio signālus, kuri nevarētu izraisīt kaitīgus traucējumus. Nav pamata piemērot visus direktīvas administratīvos nosacījumus šīm salīdzinoši nekaitīgajām ierīcēm, jo īpaši ar to saistītā administratīvā sloga dēļ. Nekaitīgajām ierīcēm vajadzīgs radiofrekvenču spektrs, lai tās spētu darboties, tāpēc attiecībā uz šīm ierīcēm jāņem vērā reglamentējošie lēmumi par spektra izmantošanu.

2.7. Saskaņotība ar citiem ES tiesību aktiem

Aizvien vairāk plaša patēriņa precēs, piemēram, rotaļlietās, tagad ir radioiekārtas. Tas rada sarežģītas situācijas, jāīsteno daudzas atbilstības novērtēšanas procedūras un dalībvalstu starpā nav saskaņotas interpretācijas un prakses.

Kaut gan direktīva un radiofrekvenču spektra lēmums¹⁷ savstarpēji ļoti papildina viens otru, tomēr abi juridiskie instrumenti dažos jautājumos ir pretrunā un nav konsekventi, kas rada zināmas neskaidrības, tos piemērojot. RTTI iekārtas būtiski ietekmē arī elektronisko sakaru tiesiskā regulējuma¹⁸ un direktīvu, piemēram, direktīvas par dažu bīstamu vielu izmantošanas ierobežošanu elektriskās un elektroniskās iekārtās¹⁹ vai direktīvas par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem²⁰ pārskatīšanas rezultāti, kā arī īstenošanas pasākumi saskaņā ar ekodizaina Direktīvu 2005/32/EK. RTTI direktīva pilnībā neatbilst šiem tiesību aktiem, un tas savukārt rada piemērošanas un interpretācijas problēmas.

---

¹⁴ Radiofrekvenču spektra politikas grupa (RSPG) ir Eiropas Komisijas padomdevēja grupa, kurā darbojas dalībvalstu pārstāvji, kas atbild par spektra politiku (sk.: <http://rspg.ec.europa.eu/>).

¹⁵ RSPG08-246 dokumenta ieteikums Nr. 5.19(http://rspg.ec.europa.eu/rspg_opinions/index_en.htm).

¹⁶ Turpat, 2. lpp.

¹⁷ Turpat, 2. lpp.

¹⁸ Turpat, 2. lpp.

¹⁹ Direktīva 2002/95/EK par bīstamu vielu izmantošanas ierobežošanu.

²⁰ Direktīva 2002/96/EK par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem.

2.8. Telekomunikāciju atbilstības novērtēšanas un tirgus uzraudzības komiteja (TCAM) un direktīvas konsekventa piemērošana

Direktīvas komiteja apmēram trīs reizes gadā rīko divu dienu sanāksmes, kurās piedalās praktiski visas dalībvalstis. Direktīvas pirmajos gados komitejā galvenokārt apsprieda jautājumus par vienotu piemērošanu, bet tagad komiteja arvien vairāk nodarbojas ar regulatīviem un standartu jautājumiem, ar izpildes grūtībām, kā arī 3. panta 3. punkta iespējamo piemērošanu, kas ļauj noteikt papildu prasības.

Dalībvalstis TCAM ir vienojušās par saskaņotu pieeju konkrētiem jautājumiem. Tomēr ne vienmēr ir bijis iespējams vienoties par kopēju pieeju, jo īpaši saistībā ar inovatīvām tehnoloģijām. Tas dažiem uzņēmumiem un ieguldītājiem var būt licis ieviest inovatīvus ražojumus ārpus Eiropas.

Nav bijis vienotu kritēriju paziņojumiem saskaņā ar 6. panta 4. punktu par radioiekārtām, kas izmanto frekvenču joslas, kuru izmantošana nav saskaņota. Tomēr kopš 2008. gada janvāra vienotā paziņošanas sistēma (tiešsaistē) ir mazinājusi valstu starpā pastāvošās neatbilstības sekas, bet nav pilnībā atrisinājusi problēmu.

Apspriešanas laikā dažas ieinteresētās personas izteica vēlmi, lai attiecībā uz dažiem direktīvas darbības aspektiem TCAM secinājumi būtu saistoši visām dalībvalstīm.

2.9. Tehnoloģiskas problēmas

Direktīva ir ļāvusi risināt lielāko daļu tehnoloģiskās attīstības jautājumu. Tomēr īpašs izaicinājums ir iekārtas, kuras lietotāji un/vai uzņēmums, kas nav sākotnējais ražotājs, pārkonfigurē darbības laikā, piemēram, programmvadāms radio “Software Defined Radio” (SDR) vai **pārkonfigurējams kognitīvais radio**. Pašreizējā direktīva, kura pieņem, ka viena juridiskā persona izstrādā iekārtu un nodrošina tās atbilstību uz visiem laikiem, nav labi piemērota šādai elastībai.

2.10. RTTI direktīva un šīs jomas konkurētspējas un inovācijas vispārējā sistēma

Kopš direktīva stājusies spēkā tā ir bijusi noderīga, lai **konsolidētu iekšējo tirgu** attiecībā uz ražojumiem, ko aptver tās darbības joma. Sistēma darbojas labi, lai laistu tirgū iekārtas, kurās izmanto nostabilizējušās tehnoloģijas, kā arī veicina to attīstību, jo īpaši laikus pārskatot saskaņotos standartus.

Direktīva izrādās mazāk piemērota, lai laistu tirgū **ražojumus, kuru pamatā ir principiāli jaunas radiotehnoloģijas**, uz kurām vēl neattiecas saskaņotie standarti. Ja nav saskaņoto standartu, tad par ražojuma laišanu tirgū ražotājam jākonsultējas ar PI. Atzinumā “Frekvenču spektra izmantošanas normatīvās vides racionalizēšana”²¹ RSPG atzīmēja, ka “ieinteresētās personas (pilnvarotās iestādes, ražotāji, ..), šķiet, nevar droši noteikt, vai radioiekārta atbilst RTTI direktīvas pamatprasībām, ja saskaņotie standarti netiek piemēroti vai to nav.” Regulatori mēdz pakļaut inovatīvas radioiekārtas konservatīviem izmantošanas ierobežojumiem, nosakot atļautās joslas.

Turklāt ārpus direktīvas darbības jomas, bet cieši saistīts ar inovatīvu radio tehnoloģiju ieviešanu, ir jautājums par to, ka **inovācijas varbūt nav pietiekami piemērotas esošajam spektra piešķirumam**, un tādēļ to lietošana juridiski nav pieļaujama. Dalībvalstis piedāvā

²¹ RSPG08-246 (http://rspg.ec.europa.eu/rspg_opinions/index_en.htm).

eksperimentālas izmantošanas tiesības, kas var atbalstīt inovatīvu tehnoloģiju attīstību valsts līmenī.

Ceļā no pētniecības un izstrādes posma uz komerciālu izmantošanu tādu saskaņoto standartu, kuri saskaņā ar likuma prasībām ļauj laist tirgū inovatīvus ražojumus, un piemērotu frekvenču piešķiruma pieejamības trūkums, kā arī saistītie izmantošanas apstākļi var radīt tiesisko nenoteiktību un tādēļ var atturēt potenciālos tehnoloģiju investorus. Tomēr 2009. gadā elektronisko sakaru tiesiskā regulējuma pārskatīšanas laikā ieviestā spektra izmantošanas palielinātā elastība var būt šā jautājuma risinājums.

Šo problēmu dēļ, kas saistītas ar sarežģītu, un mazliet neelastīgu normatīvo vidi, uzņēmumi var izvēlēties pārvietot izmēģinājuma testus, pirmskomercializācijas un sākotnējo komerciālo izmantošanu uz citām tirdzniecības zonām, piemēram, Amerikas Savienotajām Valstīm. Tas neļaus radio tehnoloģiju inovācijām Eiropā sasniegt pilnu potenciālu.

3. SECINĀJUMI

Direktīva ir palīdzējusi izveidot radioiekārtu iekšējo tirgu, aizstājot tūkstošiem valsts tipa apstiprinājuma sistēmu un ieviešot neapgrūtināšu tiesisko regulējumu, kas veicina inovāciju un konkurenci. Kopumā **Direktīvas izveidotais tiesiskais regulējums ir ļāvis sasniegt paredzētos mērķus**, t.i., lietotāju augstu veselības aizsardzības un drošības līmeni, telekomunikāciju terminālu un radioiekārtu elektromagnētisko savietojamību (*EMC*), kā arī izvairīties no kaitīgiem traucējumiem.

Attiecībā uz spektra izmantošanu, neraugoties uz dažu ražojumu veidu ierobežoto tehnisko atbilstību, nav pierādījumu par kaitīgu traucējumu līmeņa paaugstināšanos. Tas var liecināt, ka standarti ir pārāk stingri, un tehniskās pieejas pārskatīšana šajā jomā var ļaut izmantot spektru intensīvāk un efektīvāk.

Ir divi galvenie jautājumi, kurus ir vērts izstrādāt sīkāk: inovatīvu radio tehnoloģiju ienākšana tirgū saistībā ar pašreizējo nepieciešamo reglamentējošo lēmumu izstrādes procesu attiecībā uz frekvenču spektra izmantošanu un saskaņotiem standartiem, un ražotāja vai personas, kas atbild par ražojumu laišanu tirgū, izsekojamība.